

ĐỒNG CHÍ TỔNG BÍ THƯ TRẦN PHÚ QUA CÁC TƯ LIỆU, HIỆN VẬT TẠI BẢO TÀNG LỊCH SỬ QUỐC GIA

TS. NGUYỄN VĂN CƯỜNG - TH.S. NGUYỄN HOÀI NAM

Bảo tàng Lịch sử quốc gia được thành lập trên cơ sở sáp nhập Bảo tàng Lịch sử Việt Nam và Bảo tàng Cách mạng Việt Nam theo Quyết định số 1647/QĐ-TTg ngày 26 tháng 9 năm 2011 của Thủ tướng Chính phủ.

Tại đây đang lưu giữ, trưng bày hơn 200.000 hiện vật, tài liệu, trong đó có nhiều sưu tập, hiện vật quý, nhiều bảo vật quốc gia gắn liền với tiến trình phát triển của lịch sử dân tộc, với công cuộc, sự nghiệp cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, các đồng chí lãnh đạo cao cấp của Đảng, Nhà nước, các đồng chí lão thành cách mạng, các anh hùng và nhiều tập thể xuất sắc qua các thời kỳ. Trong số đó, có một sưu tập tài liệu, hiện vật đặc biệt quý hiếm về cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của đồng chí Trần Phú, Tổng Bí thư đầu tiên của Đảng ta, người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, người cộng sản kiên cường, mẫu mực, người con ưu tú của dân tộc đã hiến dâng trọn đời mình cho sự nghiệp cách mạng của Đảng và của dân tộc.

Hơn 80 năm đã trôi qua, kể từ ngày đồng chí Trần Phú hy sinh, đất nước trải qua nhiều biến động lịch sử, xã hội, vì vậy, các hiện vật, tư liệu về đồng chí Trần Phú còn lại rất ít. Hơn 50 năm qua, nhiều thế hệ cán bộ, viên chức của Bảo tàng Lịch sử quốc gia đã dày công nghiên cứu, sưu tầm, khai thác, tập hợp và lưu giữ được một số lượng tuy không nhiều hiện vật, tư liệu và hình ảnh về đồng chí Trần Phú, nhưng lại là những tài liệu có ý nghĩa vô cùng quan trọng trong việc góp phần tái hiện một giai đoạn hào hùng, bước ngoặt của lịch sử Đảng, dân tộc cũng như cuộc đời, sự nghiệp cách mạng, những cống hiến và sự hy sinh anh dũng của đồng chí Trần Phú.

Dưới đây, chúng tôi xin được giới thiệu như sau:

1. Về hiện vật, tác phẩm của đồng chí Trần Phú

Hiện Bảo tàng Lịch sử quốc gia đang bảo quản cẩn trọng với chế độ đặc biệt (chế độ bảo quản đối với bảo vật quốc gia) tập sách: “Luận cương chính trị” của Đảng Cộng sản Đông Dương, do đồng chí Trần Phú khởi thảo và được Hội nghị Trung ương tháng 10 - 1930 thông qua, được in và phổ biến bí mật tại Hà Tĩnh vào cuối năm 1930, có dấu của Ban Chấp hành Đảng bộ huyện Thạch Hà, Hà Tĩnh (dấu tròn, mực đen: “BAN CHẤP HÀNH HUYỆN ĐẢNG BỘ THẠCH HÀ - HÀ TĨNH”) đóng ở góc trên bên trái trang đầu tiên. Hiện vật này được Viện Bảo tàng Cách mạng Việt Nam sưu tầm tại Hà Tĩnh năm 1967, có số hồ sơ 6697/Gy.5056, gồm 24 trang in thạch mực tím trên khổ giấy (15,2 x 19)cm, trang đầu, cuối bị sờn, rách mép. Cuốn Luận cương chính trị này không có trang bìa riêng, mà tên sách được in ở phần trên cùng của trang đầu với 02 dòng chữ lớn: “LUẬN - CƯƠNG - CHÍNH - TRỊ CỦA ĐẢNG CỘNG - SẢN - ĐÔNG - DƯƠNG”, dòng thứ 3 được gạch chân đậm lưu ý: “Sách này riêng cho các đc thảo luận”, còn bên dưới và các trang tiếp sau là nội dung Luận cương, gồm ba phần:

1. Tình hình thế giới và cách mạng Đông Dương (từ trang 1 đến trang 3);
2. Những đặc điểm về tình hình ở Đông Dương (từ trang 4 đến trang 6);
3. Tính chất và nhiệm vụ cách mạng Đông Dương (từ trang 7 đến trang 24).

Luận cương chính trị của đồng chí Trần Phú cùng với Chính cương vắn tắt, sách lược vắn tắt của Nguyễn Ái Quốc là một trong những văn kiện quan trọng, cương lĩnh cách mạng đầu tiên của

Đảng, đã xác định rõ con đường phát triển của cách mạng Việt Nam, là đánh đổ chủ nghĩa đế quốc và phong kiến tay sai, giành độc lập dân tộc, thực hiện người cày có ruộng và tiến lên xây dựng chủ nghĩa cộng sản.

2. *Báo chí cách mạng có bài về sự hy sinh của Tổng Bí thư Trần Phú, hiện Bảo tàng đang lưu giữ*

- Báo Vô Sản (Cơ quan của Lao động Đông Dương), số 13, tháng 6-7/1932. Trong số này có bài: “Đồng chí Trần Phú bị đánh chết” của tác giả Vũ Bá Quang. Bài báo đã nêu bật gương hy sinh anh dũng và những đóng góp của đồng chí Trần Phú với Đảng Cộng sản Đông Dương: “Đồng chí bị bắt ngày 19 tháng avril (tư) 1931, tuy bị bọn sai lang đánh -kẹp rất dã man nhưng đồng chí không chịu hờ ra một chút bí mật nào của Đảng. Đồng chí là một người chiến sĩ rất lão luyện về lý thuyết và thực hành cách mạng, rất nhiệt thành và hăng hái trong cuộc đấu tranh giải phóng lao động Đông Dương ra khỏi ách nô lệ... Lịch sử đồng chí Trần Phú thật là một cái gương cách mạng cho anh em chúng ta.. Dưới quyền lãnh đạo của đồng chí Trần, đảng Cộng sản Đông Dương thành một đảng rất quần chúng, rất đấu tranh và chân thực bolchévich hóa. Đồng chí luôn thi hành đúng đường chính trị của Đệ tam Quốc tế... Anh em lao động chúng ta phải noi gương cách mạng của đồng chí Trần Phú”.

- Đặc san “Người Mác xít” - Cơ quan nghiên cứu và truyền bá Chủ nghĩa Các Mác, Phân hội Sơn Tây. Số kỷ niệm ngày thành lập Đảng Cộng sản Đông Dương, phát hành năm 1950, có bài “Trần Phú - Tổng Bí thư đầu tiên của Đảng mất tại khám lớn Sài Gòn”.

- Đặc san “Người Mác xít” - Cơ quan nghiên cứu và truyền bá Chủ nghĩa Các Mác, Phân hội Sơn Tây. Số đặc biệt kỷ niệm ngày Cách mạng tháng Mười Nga, phát hành năm 1950, có bài “Gương hy sinh những ngày cuối cùng của Trần Phú”.

- Một trang sử cận đại - ngày 6 tháng 9 ngày chết của đồng chí Trần Phú, lãnh tụ Đảng Cộng sản Đông Dương đăng trên *Báo Tin tức* số 36 ra ngày 21, 24 - 9 - 1938; bài Đồng chí Trần Phú yêu quý của chúng tôi đăng trên *Báo Dân Chúng* - cơ quan của lao động và nhân dân Đông Dương, số 41 ra ngày 3 - 2 - 1039.

3. *Những tư liệu, tài liệu về Đồng chí Trần Phú do cán bộ Bảo tàng Lịch sử quốc gia khai thác, tập hợp*

- Tiểu sử đồng chí Trần Phú, do Minh Nghĩa và Trung Chính, cán bộ Viện Bảo tàng Cách mạng

Việt Nam (nay là Bảo tàng Lịch sử quốc gia) nghiên cứu, tập hợp và hoàn thành ngày 02 - 7 - 1960. Tiểu sử gồm 01 trang đánh máy, mực màu xanh đen trên giấy khổ (38 x 29)cm. Bản tiểu sử này trình bày những thông tin ngắn gọn về lý lịch và những mốc chính trong cuộc đời và sự nghiệp Đồng chí Trần Phú.

- Bản “Tường thuật về đồng chí Trần Phú” của đồng chí Trần Phạm Phương (bí danh Tùng Lam, con chú ruột đồng chí Trần Phú, sinh năm 1906 tại Quảng Ngãi, nguyên quán Tùng Ảnh, Đức Thọ, Hà Tĩnh), do Viện Bảo tàng Cách mạng Việt Nam thực hiện ngày 13 tháng 7 năm 1964. Bản tường thuật này gồm 06 trang đánh máy, mực màu xanh trên giấy khổ (26,5 x 21)cm, có bìa ngoài màu xanh (trên in dòng chữ “VIỆN BẢO TÀNG CÁCH MẠNG VIỆT NAM” màu đỏ, chính giữa viết tay tên tài liệu: “Tường thuật về đồng chí Trần Phú của đồng chí Trần Phạm Phương”. Bản tường thuật này cung cấp nhiều thông tin về thân thế, gia đình đồng chí Trần Phú và một số mốc chính trong cuộc đời và sự nghiệp Đồng chí Trần Phú.

- Báo cáo về cuộc khảo sát con đường xuất dương của đồng chí Trần Phú - Báo cáo khoa học của đồng chí Đào Duy Kỳ, cố Chủ tịch Hội đồng khoa học Bảo tàng Cách mạng Việt Nam (nay là Bảo tàng Lịch sử quốc gia) từ năm 1959 đến 1970, Trưởng đoàn “Khảo sát con đường xuất dương của đồng chí Trần Phú hồi tháng 7 - 1926”, do Viện Bảo tàng Cách mạng Việt Nam tổ chức từ ngày 26- 11 đến 6 - 12 - 1963 (có sự góp ý của đồng chí Phan Trọng Bình - một trong những người cùng đi với đồng chí Trần Phú). Báo cáo gồm 15 trang đánh máy, mực xanh đen trên giấy trắng khổ (26,5 x 21)cm, bên ngoài đóng bìa cứng màu xanh và được hoàn thành ngày 28 - 3 - 1964. Báo cáo đã làm sống lại hành trình xuất dương của đồng chí Trần Phú tháng 7 - 1926 - từ Vinh, Nghệ An đến Quảng Châu, Trung Quốc để gặp Nguyễn Ái Quốc để nghị hợp nhất các tổ chức cách mạng trong nước với các tổ chức cách mạng ở nước ngoài. Báo cáo này là tư liệu hết sức quan trọng, có giá trị khoa học cao và nó đã được nhiều nhà nghiên cứu, khoa học sử dụng trong các công trình nghiên cứu, sách xuất bản về cuộc đời, sự nghiệp của cố Tổng Bí thư Trần Phú.

- Tập tài liệu bằng tiếng Pháp (bản sao), với 24 trang đánh máy trên giấy khổ (27 x 21)cm, nội dung chủ yếu là theo dõi các hoạt động cách

“Đồng chí Trần Phú viết Luận cương chính trị” (tác phẩm của Minh Trí - Đào Văn Can, sáng tác năm 1961)

mạng của đồng chí Trần Phú, hồ sơ lý lịch, những thông tin, đặc điểm nhận dạng của đồng chí Trần Phú do các cơ quan mật thám, cảnh sát, tòa án của thực dân Pháp ở Đông Dương thực hiện: Hồ sơ lý lịch (tờ NoA - 6082), đặc điểm nhận dạng về Trần Phú của Phủ Toàn quyền Đông Dương, thực hiện năm 1926; Bản án số 115 xử tử vắng mặt Trần Phú của tòa án Nam Triều, tại Vinh ngày 10/10/1929; Thư đề ngày 07/5/1931 của Thẩm phán Tòa Thượng thẩm số 01 Sài Gòn trả lời Người đứng đầu chính quyền Nam Kỳ về việc khẳng định vai trò lãnh đạo đứng đầu của Trần Phú trong Ủy ban Trung ương Nam Kỳ Đảng Cộng sản Đông Dương; Điện báo ngày 18/4/1931 của Sở Liêm phóng Sài Gòn gửi đến nhà chức trách ở Hà Nội, Huế, Phnompenh về việc bắt Trần Phú hồi 21h ngày 17/4 tại Sài Gòn; Công văn mật của Văn phòng Phủ Toàn quyền Đông Dương gửi ngài khâm sứ An Nam ở Huế về việc đã bắt Trần Phú và khẳng định vai trò lãnh đạo của Trần Phú đối với Đông Dương cộng sản Đảng; Thư mật số 2967B của Văn phòng Cảnh sát Đông Dương ở Sài Gòn gửi Mật thám và Sở cảnh sát tại Hà Nội và Huế thông báo về việc bắt Trần Phú; Bản kê các tài liệu về Trần Phú thu được ngày 18/4/1931 tại

số 66, phố Champagne, Sài Gòn....

4. Về tư liệu ảnh, hiện Bảo tàng Lịch sử quốc gia đang lưu giữ một số ảnh chụp chân dung đồng chí Trần Phú, ảnh chụp di tích và tài liệu liên quan đến hoạt động cách mạng của đồng chí Trần Phú

- Ảnh chụp chân dung đồng chí Trần Phú: 03 ảnh (số phân loại 8/C3-P, chân dung chụp nghiêng; 9/C3-P; 10/C3-P).

- Ảnh chụp di tích trại lính Tiêu Lâu Lĩnh, cạnh thị trấn Đông Hưng, nằm bên bờ sông Bắc Luân, đây là nơi mà đoàn xuất dương của đồng chí Trần Phú nghỉ lại hai lần trước khi đến Quảng Châu vào cuối tháng 7 năm 1926.

- Đoàn Khảo sát “Con đường xuất dương của đồng chí Trần Phú hồi tháng 7 - 1926” của Viện Bảo tàng Cách mạng Việt Nam đang tìm lại những di tích liên quan đến đồng chí Trần Phú tại Thị trấn Đông Hưng, Quảng Tây, Trung Quốc, tháng 12 - 1963.

- 06 đồng chí đã cùng đồng chí Trần Phú dự lớp huấn luyện của Việt Nam Thanh niên cách mạng đồng chí hội tại Quảng Châu, Trung Quốc, do đồng chí Nguyễn Ái Quốc phụ trách năm 1926, sau đó được cử về nước xây dựng cơ sở đầu tiên của Hội tại 3 kỳ Bắc, Trung, Nam (từ trái qua phải

là các đồng chí: Nguyễn Ngọc Ba, Nguyễn Văn Lợi, Phan Trọng Bình, Phan Trọng Quảng, Nguyễn Công Thu, Nguyễn Danh Thọ) đã chụp ảnh lưu niệm ngày 19 - 1 - 1965.

- Thư viết bằng tiếng Pháp để ngày 25 - 6 - 1927 của đồng chí Nguyễn Ái Quốc gửi Chi bộ Cộng sản Trường Đại học Cộng sản của những người lao động Phương Đông mang tên Xtalin để nghị quan tâm, giúp đỡ nhóm sinh viên Việt Nam và giới thiệu, đề cử đồng chí Trần Phú làm bí thư của nhóm: "Theo quyết định của Ban Phương Đông, Ban Bí thư Latinh của Quốc tế Cộng sản và đại diện Đảng Cộng sản Pháp ở Ban Chấp hành, một nhóm Cộng sản An Nam đã được thành lập với các đồng chí sau đây:

Fon-Shon (Nguyễn Thế Rục)

Jia-o (Bùi Công Trùng)

Min-Khan (Nguyễn Văn Dị tức Bùi Lâm)

Lequy (Trần Phú)

Đồng chí cuối cùng được cử làm bí thư nhóm.

Vì các đồng chí đó đều là sinh viên trường các đồng chí và để cho họ có thể học cách làm việc, chúng tôi yêu cầu chi bộ đồng chí chỉ định một hay hai đồng chí chăm lo việc giáo dục cộng sản cho nhóm đó, để đào tạo các đồng chí đó theo sinh hoạt của Đảng", dưới cùng là chữ ký của đại diện Ban Bí thư Latinh của Quốc tế Cộng sản và Đại biểu An Nam: Nguyễn Ái Quốc (bằng tiếng Nga). Chính qua bức thư này của Nguyễn Ái Quốc mà Ban Phương Đông, Ban Bí thư Latinh và đại diện Đảng Cộng sản Pháp ở Quốc tế Cộng sản biết đến đồng chí Trần Phú, quyết định cử đồng chí Trần Phú làm Bí thư nhóm cộng sản Việt Nam tại Trường, đây là một dấu mốc quan trọng trong sự nghiệp hoạt động cách mạng của đồng chí Trần Phú.

- Bảng "Thống kê học sinh Việt Nam ở Trường Lao động Phương Đông (E. U. T. S) của Quốc tế Cộng sản" của chính quyền thuộc địa của thực dân Pháp ở Đông Dương nhằm theo dõi gắt gao những chiến sĩ cộng sản Việt Nam đã từng theo học tại một trung tâm đào tạo những cán bộ, lãnh đạo phong trào cách mạng ở các nước thuộc địa của Quốc tế Cộng sản. Bảng thống kê này có 04 trang, với những thông tin ngắn gọn về: họ tên, bí danh, lớp học, niên khóa (có một số thông tin không chính xác) của 39 đồng chí, trong đó, có những đồng chí sau trở thành lãnh tụ của Đảng, cách mạng Việt Nam: đồng chí Trần Phú (số thứ tự 04, bí danh Lykwe, lớp học và khóa học từng tham gia: lớp nhất 1926 - 27, lớp hai 1927 - 28, lớp ba

1925 - 29); đồng chí Lê Hồng Phong (số thứ tự 15, bí danh Litvinov, lớp học và khóa học từng tham gia: lớp nhất (không quân) 1926 - 27, lớp hai (không quân) 1927 - 28, lớp nhất 1928 - 29, lớp hai 1929 - 30, lớp ba 1930 - 31); đồng chí Hà Huy Tập (số thứ tự 24, bí danh Sinikine, lớp học và khóa học từng tham gia: lớp nhất 1929 - 30, lớp hai 1930 - 31, lớp ba 1931 - 32); đồng chí Nguyễn Ái Quốc (số thứ tự 35, bí danh Line, lớp học và khóa học từng tham gia: lớp nhất 1933 - 34, lớp hai 1934 - 35, lớp ba 1935 - 36) - không chính xác, bởi trên thực tế Trường này đóng cửa năm 1932 (theo Nhà nghiên cứu Nguyễn Thành, Phó Giám đốc Bảo tàng Cách mạng Việt Nam 1977 - 1989, trong bài Trường Đại học Phương Đông và việc đào tạo cán bộ Việt Nam in trong cuốn *Về lịch sử, văn hóa và bảo tàng*, Nxb. Văn hóa Thông tin, năm 2008, tr. 149 - 159). Bảng danh sách còn cung cấp thông tin về địa chỉ của Trường: "trường ở ô-ten cũ của sở cảnh sát số nhà 15 đường TVERSKOI".

5. Tác phẩm nghệ thuật về đồng chí Trần Phú

Hiện Bảo tàng đang lưu giữ và trưng bày 02 tác phẩm về đồng chí Trần Phú:

- Bức tượng: Đồng chí Trần Phú viết Luận cương chính trị của nhà điêu khắc Minh Trí - Đào Văn Can, sáng tác năm 1961, kích thước: cao 75cm, đế rộng (80 x 80)cm, chất liệu thạch cao. Đây là một trong những tác phẩm tạo hình quý, có giá trị cao về nghệ thuật và tư tưởng về đề tài chiến tranh cách mạng của Bảo tàng Lịch sử quốc gia. Tác phẩm này không những là hiện vật trọng yếu không thể thay thế trong nội dung trưng bày quan trọng của Bảo tàng mà còn là điểm nhấn, được trưng bày tại trung tâm phòng trưng bày về Phong trào cách mạng 1930 - 1931 và luôn tạo sức hút, ấn tượng mạnh mẽ với khách thăm quan bởi nội dung tư tưởng cao, vẻ đẹp về thẩm mỹ và sức biểu cảm vốn có của tác phẩm.

- Tập truyện thơ "Ngọn lửa mới nhen" - truyện thơ về đồng chí Trần Phú của tác giả Nguyễn Đình, được Nxb. Lao động in và phát hành năm 1960 để chào mừng Đại hội lần thứ ba Đảng Lao động Việt Nam. Về ý nghĩa, nội dung của tập truyện thơ, trong lời nói đầu đã chỉ rõ: "Đây là cuộc đời của đồng chí Trần Phú, Tổng Bí thư đầu tiên của Đảng, kể lại bằng thơ. Sau ba mươi năm đấu tranh quang vinh, chưa bao giờ Đảng ta và dân tộc ta lớn mạnh như ngày nay. Nhân dịp vui mừng này, nghĩ lại những ngày gian khổ và về

vang buổi đầu, ôn lại những hình ảnh của một trong những chiến sỹ cộng sản vĩ đại nhất của Đảng và Dân tộc là việc làm có ý nghĩa. Được sự giúp đỡ quý giá của gia đình đồng chí Trần Phú, nhất là của nhiều cán bộ hoạt động lúc bấy giờ bên cạnh người lãnh tụ trẻ tuổi đó. Nguyễn Đình đã cố gắng đem tất cả nhiệt tình sáng tác tập kể chuyện bằng thơ này để nêu lại cho chúng ta tấm gương sáng đời đời của đồng chí Trần Phú - một trong những vị lãnh tụ sáng suốt và anh dũng của giai cấp công nhân”.

Tập thơ với 36 trang in trên khổ giấy 13cm x 19cm, gồm 15 bài thơ dưới đây:

- + Tuổi thơ đen tối.
- + Cậu học trò yêu nước.
- + Anh giáo cách mạng.
- + Lớn lên với phong trào.
- + Ra đi.
- + Chuyển hướng.
- + Về nước lần đầu.
- + Những ngày rèn luyện tại Liên - Xô.
- + Trụ sở Đảng đầu tiên.
- + Bản cương lĩnh đầu tiên.
- + Uốn nắn phong trào.
- + Sa cơ.
- + Giữ bền chí khí.
- + Mấy lời truy điệu.
- + Bất tử.

Từ những kết quả trong hoạt động của mình, Bảo tàng Lịch sử quốc gia luôn khẳng định, cố Tổng Bí thư Trần Phú là một lãnh tụ vĩ đại của Đảng, ngôi sao sáng trong lịch sử dân tộc, người cộng sản kiên cường, mẫu mực, một tấm gương đạo đức cách mạng trong sáng, với lối sống giản dị, lòng trung thành vô hạn với lý tưởng, niềm tin vào tương lai tất thắng của cách mạng, một người con ưu tú của dân tộc đã hiến dâng trọn đời mình cho sự nghiệp cách mạng của Đảng và của dân tộc Việt Nam.

Những tư liệu, hiện vật về đồng chí Trần Phú kể trên tuy không nhiều so với vai trò, vị trí, sự cống hiến vô cùng lớn lao của một lãnh tụ vĩ đại, Tổng Bí thư đầu tiên của Đảng, nhưng đó là kết quả hơn 50 năm nghiên cứu, sưu tầm, khai thác và tập hợp của các thế hệ cán bộ, viên chức Bảo tàng Lịch sử quốc gia. Bên cạnh việc sưu tầm và lưu giữ cẩn trọng những tư liệu, hiện vật trên, thì thời gian qua, Bảo tàng Lịch sử quốc gia đã trưng bày và phát huy tốt nhất giá trị của chúng. Những tư liệu, hiện vật về đồng chí Trần Phú có vị trí vô cùng quan trọng,

không thể thay thế trong trưng bày của Bảo tàng Lịch sử quốc gia về lịch sử Đảng, lịch sử dân tộc giai đoạn cận hiện đại, đặc biệt là phần trưng bày về phong trào cách mạng 1930 - 1931, một mốc son chói lọi trong lịch sử đấu tranh kiên cường, bất khuất của dân tộc trong thế kỷ XX. Đồng thời, những tư liệu hiện vật này đã, đang góp phần quan trọng và thiết thực trong việc giáo dục, nâng cao tinh thần yêu nước, truyền thống cách mạng, giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức lối sống cho nhiều thế hệ cán bộ, đảng viên, đặc biệt là học sinh, sinh viên và thế hệ trẻ. Đây cũng là nguồn tư liệu, nội dung quan trọng cho nhiều nhà nghiên cứu, cơ quan, tổ chức khai thác, sử dụng trong các công trình nghiên cứu, sách xuất bản về lịch sử Đảng, lịch sử dân tộc thời kỳ cận hiện đại, đặc biệt là về cuộc đời, sự nghiệp của cố Tổng Bí thư Trần Phú (gần đây nhất là cuốn sách *Trần Phú - Tiểu sử* do Viện Hồ Chí Minh và các lãnh tụ của Đảng biên soạn, Nxb. Chính trị quốc gia in và phát hành năm 2007).

Mặc dù nhận thức rõ tầm quan trọng, đã hết sức cố gắng, nỗ lực, nhưng với những tài liệu, hiện vật hiện có về đồng chí Trần Phú mà Bảo tàng Lịch sử quốc gia đã sưu tầm và đang lưu giữ chưa thể phản ánh đầy đủ, cũng như chưa tương xứng với vai trò, vị trí quan trọng, tầm vóc lớn lao của cố Tổng Bí thư Trần Phú đối với sự trưởng thành, phát triển của Đảng, với sự nghiệp cách mạng và lịch sử dân tộc. Vì vậy, thời gian tới, Bảo tàng Lịch sử quốc gia rất mong nhận được sự quan tâm, giúp đỡ, phối hợp của các cơ quan hữu quan ở Trung ương, địa phương, các nhà nghiên cứu, các tổ chức và cá nhân để Bảo tàng có thêm điều kiện, cơ sở nghiên cứu, bổ sung tư liệu, làm sáng rõ hơn, sâu sắc hơn về cuộc đời, sự nghiệp, vai trò và những cống hiến to lớn cho lịch sử Đảng, lịch sử dân tộc của đồng chí Trần Phú, Tổng Bí thư đầu tiên của Đảng, cũng như phát huy tốt nhất giá trị những di sản về đồng chí cố Tổng Bí thư Trần Phú, góp phần đẩy mạnh công tác giáo dục truyền thống yêu nước và học tập tấm gương của đồng chí Trần Phú cho các thế hệ người Việt Nam, đặc biệt là thế hệ trẻ, để tăng thêm bản lĩnh, nghị lực thực hiện thắng lợi công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam theo mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh./

N.V.C - N.H.N

(Ngày nhận bài: 25/7/2014; Ngày phân biên đánh giá: 14/8/2014; Ngày duyệt đăng bài: 21/8/2014)